

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická**

Bakalářská práce

**Odkup Louisiany Spojenými státy americkými
v roce 1803**

Vítězslav Švarc

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy
Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

Odkup Louisiany Spojenými státy americkými
v roce 1803

Vítězslav Švarc

Vedoucí práce:

doc. PhDr. Miroslav Šedivý, Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, 29. 4. 2015

.....

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. PhDr. Miroslavu Šedivému, Ph.D.
za ochotný přístup při vedení mé bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod.....	1
2. Historie Louisiany od příchodu Evropanů.....	4
3. Napoleonův zisk Louisiany a začátek krize.....	9
4. Livingstonova práce v Paříži.....	15
5. Další americko-francouzská vyjednávání.....	20
6. Napoleonovo rozhodnutí prodat Louisianu.....	23
7. Závěrečná ustanovení a ratifikace smlouvy.....	31
8. Závěr.....	36
9. Seznam použitých pramenů a literatury.....	38
10. Resumé.....	41
11. Přílohy.....	42
Příloha č. 1 - Vymezení Louisiany.....	42
Příloha č. 2 - Trasa expedice Hernanda de Sota.....	43
Příloha č. 3 – Část Smlouvy o koupi Louisiany.....	44

1 Úvod

Prodej Louisiany Francií Spojeným státům americkým v roce 1803 byl jedním z mála případů v novodobých dějinách, kdy k důležité teritoriální výměně podobného rozsahu došlo poklidnou, tedy diplomatickou cestou. Téma zahrnuje dvouletý proces vyjednávání americké a francouzské diplomacie v Paříži, jehož předmětem bylo povodí řeky Mississippi a přístavní město New Orleans. Vrcholem těchto jednání bylo 30. dubna 1803 podepsání Smlouvy o koupi Louisiany (the Louisiana Purchase Treaty), na základě které Napoleon prodal celou francouzskou kolonii Spojeným státům americkým.

Cílem bakalářské práce je analyzovat průběh tohoto obchodu. Předkládaná práce se zabývá faktory, které jej ovlivnily, a současně specifikuje důvody, jež vedly oba hlavní aktéry, prvního konzula Francouzské republiky Napoleona Bonaparte a amerického prezidenta Thomase Jeffersona, ke konečné dohodě. Taktéž zachycuje roli amerického vyslance Roberta R. Livingstona ve vzájemných jednáních a zabývá se vztahy mezi ním a americkou vládou.

Práce je rozdělena do šesti kapitol. První z nich teritoriálně vymezuje Louisianu a zabývá se její historií do roku 1763, kdy se území dostalo pod správu Španělského království. Druhá kapitola reflektuje události, které vedly k Napoleonovu zisku Louisiany, přičemž seznamuje čtenáře s Bonapartovými plány na obsazení kolonie a následnou reakcí Jeffersona. Třetí a čtvrtá kapitola tvoří jádro této práce. Zabývají se Livingstonovou konfrontací s francouzským ministrem zahraničí Talleyrandem a státním pokladníkem Marboisem a postupně analyzují průběh jednání v Paříži. Pátá část práce se zabývá okolnostmi, které ovlivnily Napoleona v rozhodnutí prodat Louisianu, a zobrazuje finální

vyjednávání vedoucí k dohodě o prodeji z 30. dubna 1803. Závěrečná kapitola rozebírá formální strukturu Smlouvy o koupi Louisiany a dále se zaměřuje na její ratifikaci Kongresem.

Česká odborná literatura se problematikou prodeje Louisiany dosud zabývala jen okrajově a bakalářská práce proto byla vytvořena především na základě studia anglických primárních a sekundárních pramenů. Stěžejní pro tvorbu práce byla díla *The Louisiana Purchase* od Thomase Fleminga a *The Story of the Louisiana Purchase* Virgila A. Lewise. Druhá zmíněná kniha se tématem podrobně zabývá od prvotního osidlování Louisiany až k událostem, které provázely formování nových států na odkoupeném území. Podává tím na problém objektivní a ucelený náhled. Dílo Thomase Fleminga přibližuje danou problematiku spíše z amerického pohledu a rozebírá především činnost prezidenta Jeffersona a americké vlády během louisianské krize. Dalším velmi přínosným zdrojem byla kniha Charlese A. Ceramiho *Jefferson's Great Gamble. The Remarkable Story of Jefferson, Napoleon and the Men Behind the Louisiana Purchase*, ze které je čerpáno při objasňování vzájemných postojů mezi Livingstonem a jeho představenými ve Washingtonu, jelikož se dílo zabývá mimo jiné i vnitropolitickými vztahy v USA na přelomu 18. a 19. století, jež tyto postoje ovlivnily. V práci je odkazováno také na dílo *The Louisiana Purchase* od Jamese A. Corricka, které sice autora bakalářské práce seznámilo zevrubně s tématem, ale obsahuje neúplné či zavádějící informace vlivem snahy zestručnit výklad látky. Proto je z něj citováno pouze minimálně. Při zkoumání pařížských jednání byla nejpřínosnější dobová korespondence a dokumenty týkající se odkupu Louisiany vydané v knize *State Papers and Correspondence Bearing Upon the Purchase of the Territory of Louisiana*. Na základě těchto dokumentů lze

nejspolehlivěji analyzovat průběh samotného vyjednávání
zainteresovaných diplomatů.

2. Historie Louisiany od příchodu Evropanů

Louisiana tvoří část amerického kontinentu sahající na západ od řeky Mississippi k hřebenům Skalistých hor, jižní hranicí je Červená řeka a severní dnešní Kanada.¹ Nebývalou rozlohu tohoto území, téměř 830 000 čtverečních mil, lze přiblížit tím, že jeho plocha je větší než pomyslné spojení Itálie, Španělska, Portugalska, Francie, Švýcarska, Německa, Belgie a Nizozemska. I proto zde později vzniklo 13 dalších amerických států, kterými byly: Arkansas, Colorado, Iowa, Kansas, Louisiana, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Severní Dakota, Oklahoma, Jižní Dakota a Wyoming. Následně se ukázalo, že nejen rozloha, ale zároveň zde přítomná naleziště zlata, stříbra a dalších cenných kovů udělaly z nákupu Louisiany velmi výhodný obchod.²

Prvními Evropany, kteří se rozhodli zmapovat území kolem řeky Mississippi, byli Španělé. Výpravu na Floridu (tímto názvem byla Španěly označována celá oblast Ameriky severně od Mexického zálivu až ke Skalistým horám) se rozhodl financovat a zároveň sám vést Pánfilo de Narváez s vidinou podobných zisků, jakých dosáhl při svých koloniálních taženích Hernando Cortés.³ Narváez je známý mimo jiné svojí výpravou z roku 1520, kdy byl vyslán kubánským guvernérem Diegem Velázquezem právě za Cortésem. Jeho úkolem bylo obnovit guvernérovu autoritu v oblasti Mexika a potrestat Cortése za vzpouru proti španělské koruně. Z té byl obviněn, jelikož se zřekl poslušnosti vůči Velázquezovi a prohlásil se za nezávislého velitele španělského vojska v Mexiku.

---

¹ BOND, Frank, *The Louisiana Purchase*, Washington 1933, s. 10–11.

² CORRICK, James A., *The Louisiana Purchase*, San Diego 2001, s. 10–11.

³ GOODWYN, Frank, *Pánfilo de Narváez. A Character Study of the First Spanish Leader to Land an Expedition to Texas*. In: *The Hispanic American Historical Review* 29, 1949, 1, s. 150.

Nicméně tato trestná výprava skončila neúspěchem, jelikož Narváez byl poražen a následně zajat Cortésem v bitvě u Cempoaly.⁴ I přes tento neúspěch získal Narváez podporu španělského krále Karla V. a v roce 1528 vypravil z Kuby expedici, která o dva měsíce později přistála v zálivu Tampa Bay na Floridě.⁵ Odtud prozkoumali území na sever podél pobřeží Mexického zálivu až k ostrovům Piney Islands, ležících v oblasti dnešní Wakulla County. Podobně jako většina členů výpravy i sám Narváez zde zemřel, a to při pokusu přeplout Mexický záliv na chatrně vyrobených plavidlech. Podobnou cestou se vydal o 11 let později tehdejší guvernér Kuby Hernando de Soto. Za čtyři měsíce od přistání lodí na Floridě se výprava dostala až k Tallahassee, kde založila tábor, aby zde její členové přečkali zimu. Následně Hernando de Soto pokračoval dál do vnitrozemí a do roku 1542, kdy zemřel, dokázal se svojí výpravou dorazit až k Mississippi a zmapovat část území západně od řeky. Ačkoli Narváez a Soto neuspěli jako kolonizátoři a na svých cestách nenašli ani očekávanou kořist, dokázali probádat značnou část dosud neznámého území, což bylo vodítkem pro mnohé další španělské kolonizační výpravy.⁶

Později se řeka Mississippi stala předmětem pozornosti Francouzů. V reakci na objevné výpravy Angličanů v oblasti Hudsonovy zátoky dal guvernér Nové Francie Louis de Buade de Frontenac souhlas s vysláním expedice Louise Jollieta po proudu Mississippi. Jeho úkolem bylo osvětlit, zda řeka ústí do Mexického či Kalifornského zálivu a tím napomoci při hledání cesty skrze kontinent k Tichému oceánu. Zároveň

---

⁴ VIGIL, Ralph, *A Reappraisal of the Expedition of Panfilo de Narvaez to Mexico in 1520*. In: *Revista de Historia de América* 1974, 77/78, s. 106–118.

⁵ PHINNEY, Arthur, H., *Narvaez and de Soto. Their Landing Places and the Town of Espirito Santo*. In: *The Florida Historical Society Quarterly* 3, 1925, 3, s. 15.

⁶ ARANA, Luis R., *The Exploration of Florida and Sources on the Founding of St. Augustine*. In: *The Florida Historical Quarterly* 44, 1965, 1/2, s. 6–9.

Jolliet obdržel povolení pro uzavírání obchodních styků, díky kterému získal potřebné partnery pro financování celé expedice. Jejich podmínkou byl podíl na zisku z předpokládaného obchodu s indiánskými kmeny v dané oblasti a zároveň očekávali rozšíření svých obchodních zájmů za hranice Nové Francie. V prosinci roku 1672 Jolliet navštívil v Michilimackinac jezuitského kněze Jaquese Marquette a předal mu dopis od představeného z Říma. Na základě této zprávy měl kněz doprovodit výpravu, která následně skutečně vyplula na svoji cestu z misie sv. Ignáce 17. května 1673.⁷

Přes Michiganské jezero dopluli do zátoky Green Bay, skrze kterou vstoupili do oblasti dnešního státu Wisconsin. Dále pokračovali po proudu Fox River a 17. června doputovali k řece Mississippi. Cesta francouzských objevitelů dále mířila na jih. S pomocí místních indiánů z kmene Illinois dokázali Marquette s Jollietem dosáhnout až místa, kde se do Mississippi vlévá řeka Arkansas.⁸ Zde se rozhodli vydat na zpáteční cestu, jelikož bylo zjevné, že Mississippi ústí s největší pravděpodobností do Mexického zálivu a pokud by postupovali dále po proudu řeky, hrozilo nebezpečí ze zajištění španělskými kolonisty. K návratu využili řeky Illinois, po které se dostali až k jižnímu břehu Michiganského jezera. Přes něj poté zpět do misie sv. Ignáce, kde výpravu opustil otec Marquette, přičemž Jolliet pokračoval až do Québecu.⁹

Nejvýznamnějším z francouzských kolonistů spojených s Louisianou byl René-Robert Cavalier de La Salle. Tento objevitel připlul v roce 1667 do Montrealu, kde začal obchodovat s indiány, a postupně

---

⁷ CORNELIUS, Jaenen J., *French Colonial Attitudes and the Exploration of Jolliet and Marquette*. In: *The Wisconsin Magazine of History* 56, 1973, 4, s. 304–307.

⁸ BOIS, Louis-Édouard, *La découverte du Mississippi*, Québec 1873, s. 43–45.

⁹ CORNELIUS, s. 308–309.

se stal jedním z nejmocnějších mužů Nové Francie, a to především díky svým výborným diplomatickým schopnostem. Ty mu pomohly naklonit si místního guvernéra Frontenaca a především Jean-Baptista Colberta, ministra financí na dvoře Ludvíka XIV. Colbert podporoval La Sallovy ambice prozkoumat i horní tok Mississippi a výstavbou pevností podél řeky ovládnout celou oblast. Oba muži si uvědomovali, že je to ideální způsob, jakým by se Francie stala hegemonek na americkém kontinentě.¹⁰ Ludvík XIV. tedy na radu Colberta vydal La Sallovi v roce 1677 povolení k průzkumu břehů řeky Mississippi a k výstavbě pevností na obranu proti kolonizačním rivalům Španělsku a Anglii.¹¹ Po neúspěšné první výpravě se v roce 1681 francouzský kolonizátor rozhodl vydat na řeku ještě jednou. Tentokrát se mu podařilo dostat se po jejím proudu od oblasti Velkých jezer v Kanadě až k Mexickému zálivu. Zde 9. dubna 1682 prohlásil celý tok Mississippi a její břehy za francouzskou kolonii a na počest Ludvíka XIV. ji pojmenoval Louisiana.¹²

Francouzi Louisianu udrželi až do konce sedmileté války, v jejímž důsledku byli nuceni odevzdat východní břehy Mississippi Velké Británii a západní Španělsku; tomuto území zůstal název Louisiana. Vytvořené teritoriální uspořádání přetrvalo až do doby, kdy se z východních anglických kolonií staly Spojené státy americké. Problém však nastal s užíváním Mississippi jako hlavní obchodní spojnice. Nárokovaly si ji jak USA, tak Španělé.¹³ Situaci na jistou dobu urovnala dohoda, vyjednaná roku 1795 vyslancem USA v Madridu Thomasem Pinckneyem. Ta zaručovala volné používání řeky americkými obchodníky

¹⁰ HARMON, Daniel E., *La Salle and the Exploration of the Mississippi*, Philadelphia 2001, s. 11–31.

¹¹ CORRICK, s. 24–25.

¹² HARMON, s. 34–41.

¹³ HEIRONIMUS, Norval Ch., *The Louisiana Purchase*, Richmond 1900, s. 6–38.

a na tři roky právo skladovat zboží v přístavu New Orleans. Smlouva však nemohla být konečným řešením, jelikož Pinckney využil nepříznivého postavení Španělska na mezinárodní scéně. Španělský ministerský předseda Manuel de Godoy o několik měsíců dříve podepsal s Francií Basilejský mír, čímž Španělsko opustilo protifrancouzskou koalici, a na Pinckneyho podmínky přistoupil ve strachu z aliance USA a Velké Británie, která by znamenala nebezpečí pro španělské koloniální oblasti na americkém kontinentě.¹⁴

---

¹⁴ YOUNG, Raymond A., *Pinckney's Treaty. A New Perspective*. In: *The Hispanic American Historical Review* 43, 1963, 4, s. 526–535.

3. Napoleonův zisk Louisiany a začátek krize

Klidná situace v Louisianě se změnila poté, co byla 1. října 1800 ve španělském San Ildefonsu podepsána tajná dohoda mezi Španělskem a Francií, na jejímž základě Španělé odstoupili Louisianu Napoleonovi. Součástí smlouvy byla mimo jiné podmínka, že Francie toto území později nepředá nikomu jinému než zpět Španělsku.¹⁵ Jako kompenzaci nabídl Napoleon Španělům teritorium v oblasti Toskánska, které získal po podepsání mírové smlouvy z Lunéville. V nově vzniklém království Etrurie se vlády ujal synovec španělského krále Ludvík.¹⁶ Lunévillský mír znamenal konec války Rakouska s Francií, v důsledku čehož jediným válčícím státem z protifrancouzské koalice zůstala Velká Británie, která válečný konflikt ukončila až mírem z Amiens uzavřeným 27. března 1802.¹⁷

S vidinou znovuoobnovení velké koloniální říše, kterou Francie ztratila po sedmileté válce, začal Napoleon okamžitě získávat informace o zpátky nabyté oblasti Louisiany, na základě kterých připravoval vojenskou expedici k zajištění bezpečnosti tohoto území. Ta měla vyplout od nizozemského pobřeží. Nicméně stálé průtahy, které provázely oficiální předání Louisiany španělskou stranou, komplikovaly Bonapartovy záměry. K postoupení kolonie Francii došlo až v říjnu roku 1802. Následně mohla vyrazit okupační expedice z nizozemského přístavu Helvoet Sluta. Vojenským velitelem byl jmenován generál Claude Victor a nově jmenovaný prefekt Louisiany Pierre-Clément Laussat se měl postarat o vytvoření fungujícího státního aparátu v kolonii. Úkolem výpravy bylo

¹⁵ CORRICK, s. 43–44.

¹⁶ FLEMING, Thomas, *The Louisiana Purchase*, New Jersey 2003, s. 9.

¹⁷ BAILEY, Hugh C., WEBER, Bernerd C., *A British Reaction to the Treaty of San Ildefonso*. In: *The William and Mary Quarterly* 17, 1960, 2, s. 242.

vytvoření stabilního správního celku a především zajištění přístavu New Orleans, který dával možnost kontrolovat oba břehy Mississippi před případným ohrožením ze strany USA nebo Velké Británie. Na radu bývalého důstojníka sloužícího v Louisianě Louise Vilemonta mělo ke splnění těchto cílů pomoci navázání kontaktu s původním obyvatelstvem. Indiánské kmeny měly historicky vstřícnější vztah k francouzským kolonistům než ke španělským nebo americkým a mohly se tak stát nezanedbatelným faktorem v případném konfliktu s USA. Nicméně tato expedice z Helvoet Sluta nikdy nevyplula. Kvůli opakujícím se komplikacím s přípravami byl do Louisiany vyslán v lednu 1803 pouze Laussat, který zde začal vytvářet podmínky pro vylodění francouzských jednotek a ve své činnosti pokračoval až do chvíle, kdy byl o tři měsíce později oznámen prodej Louisiany USA.¹⁸

Přestože měla být San Ildefonská smlouva držena v tajnosti, americkou vládu o ní informoval vyslanec Spojených států v Londýně Rufus King ve své zprávě: „*Je více než pravděpodobné, že Španělsko odstoupilo Louisianu a Floridu Francii. Více znepokojující však může být, že některé vlivné osobnosti Francie se domnívají, že by měla být vytvořena hranice mezi obyvateli obou stran pohoří, které rozděluje jejich zemi, a lze se tak domnívat, že Francie využije všech prostředků, aby odtrhla západní státy od unie a vytvořila nezávislý stát na západ od Apalačského pohoří.*“¹⁹

Dosavadní situace, kdy Mississippi a New Orleans sice byly pod správou španělské koruny, ale díky Pinckneyho dohodě je mohli Američané bezpečně využívat, Spojeným státům vyhovovala. Na základě Kingových

---

¹⁸ SMITH, Ronald D., *Napoleon and Louisiana. Failure of the Proposed Expedition to Occupy and Defend Louisiana. 1801–1803*. In: Louisiana History. The Journal of the Louisiana Historical Association 12, 1971, 1, s. 21.

¹⁹ FLEMING, s. 12–13.

zpráv však začal mít prezident Thomas Jefferson oprávněné obavy z agresivního souseda, jakým by Napoleon mohl být. Tehdejší americký ministr zahraničí James Madison se stejně jako prezident domníval, že případná francouzská správa přístavu New Orleans by přinesla neshody, jež by mohly ohrozit stávající mír s Napoleonovou Francií. Sjednal si proto schůzku se zástupcem Paříže ve Washingtonu Pichonem a snažil se ověřit si pravdivost Kingových zpráv. Přestože Pichon Madisona ujistil, že si není vědom uzavření smlouvy týkající se předání Louisiany, přiznal, že během francouzské revoluce byla zvažována možnost vrácení kolonie zpět do vlastnictví Francie.²⁰

Jeffersoným záměrem bylo vyřešit vznikající krizi diplomaticky. Pokusil se prostřednictvím svého přítele, francouzského aristokrata Pierra Samuela du Ponta, předat Napoleonovi zprávy o počtech vojáků v údolí Mississippi. Chtěl tak přesvědčit prvního konzula o odhodlání Američanů bránit svá práva týkající se přístavu a Mississippi, o jejichž dalším trvání měli pochybnosti v důsledku případné francouzské správy Louisiany. Jeffersonův plán se však neseskal s úspěchem a du Pont zastával názor, že schůdnější cestou bude uzavřít s Napoleonem obchod.²¹ Americký prezident proto pověřil Roberta R. Livingstona úkolem pokusit se od Francie odkoupit přístav New Orleans a jeho přilehlé okolí. Livingston byl politikem z New Yorku, kde v letech 1778–1801 zastával pozici kancléře, než po neúspěšné prezidentské kandidatuře dorazil v listopadu 1801 do Paříže jako americký vyslanec.²²

---

²⁰ FLEMING, s. 14–15.

²¹ CERAMI, Charles A., *Jefferson's Great Gamble. The Remarkable Story of Jefferson, Napoleon and the Men Behind the Louisiana Purchase*, Naperville 2003, s. 136–137.

²² ALEXANDER, De Alva S., *Robert R. Livingston. The Author of the Louisiana Purchase*. In: *Proceedings of the New York State Historical Association* 6, 1906, s. 101.

Za pasivní přístup při řešení krize byl Jefferson kritizován, a to především jeho odpůrci v Kongresu z řad federalistů. Prezident ale začal, navzdory snaze uklidnit veřejné mínění a nepřipouštět možnost války s Francií, přesouvat americké vojenské jednotky do údolí řeky Mississippi a preventivně se připravovat ke střetnutí s očekávaným francouzským okupačním sborem.²³

Americké obavy se naplnily, když King odeslal Jeffersonovi další dopis, ve kterém uvedl, že vyslání francouzských vojenských jednotek na ostrov Santo Domingo s účelem potlačit zdejší povstání plantážových otroků má být záminkou pro následnou invazi do Louisiany a obsazení přístavu New Orleans.²⁴ V reakci na tyto informace napsal Jefferson zprávu Livingstonovi do Paříže, v níž takto prezentuje svůj postoj k případnému francouzskému záboru přístavu: „*Na zemi je jedno místo a naším přirozeným a věčným nepřítelem bude každý, kdo si jej bude chtít přivlastnit. Je to New Orleans. Francie, která má snahu učinit tak, nás nutí vzdorovat. [...] Od této chvíle jsme nuceni spojit se s britským národem a jeho flotilou.*“²⁵ Toto spojenectví bylo pro Bonaparta výraznou hrozbou. Pokud by Američané bránili New Orleans s námořní podporou Britů, značně by se zkomplikovaly jeho plány pro obsazení Louisiany. Problémem se však ukázalo být i samotné znovuoobsazení Santo Dominga. Napoleonův zeť, generál Leclerc, který velel francouzské armádě vyslané na ostrov, sice dokázal zajmout černošského vůdce povstání a bývalého otroka Toussanta-Louvertura, ale odpor povstalců pokračoval dále a následné propuknutí epidemie žluté horečky, jež byla příčinou i Leclercovy

²³ ADAMS, Mary P., *Jefferson's Reaction to the Treaty of San Ildefonso*. In: *The Journal of Southern History* 21, 1955, 2, s. 173–174.

²⁴ TALLANT, Robert, *The Louisiana Purchase*, New York 1952, s. 60.

²⁵ ALEXANDER, s. 102.

smrti, donutila Napoleona odložit plány na obsazení Louisiany.²⁶

Další zlomovou událostí, kvůli které krize dále eskalovala, byl výnos španělského intendanta v New Orleans, jenž v říjnu roku 1802 pozastavil právo amerických lodí na skladování zboží v přístavu.²⁷ To byl citelný zásah pro obchodníky z oblasti Kentucky, Tennessee a Ohia, jejichž zisk ze zboží dováženého do New Orleans činil téměř 3 000 000 dolarů ročně.²⁸ Španělský vyslanec ve Washingtonu Yrujo i guvernér Louisiany Salcedo sice odsoudili zrušení této výsady a namítali, že intendant Morales k němu nemá pravomoc, ale i přesto bylo nadále americkým lodím bráněno v přístupu do New Orleans a veřejné mínění v USA se čím dál více přiklánělo k řešení situace silou.²⁹ Především ve zmíněných oblastech Tennessee a Kentucky se formovaly skupiny, jež žádaly, aby americká armáda zabrala New Orleans, dokud jej neobsadila francouzská posádka. Z napjaté situace těžili federalisté, kteří cítili šanci oslabit pozici Jeffersonových republikánů v Kongresu. Dále kritizovali Jeffersonův nečinný postoj k celé situaci, když záměrně na schůzích Kongresu tento problém zmiňoval jen okrajově, opakovaně žádali, aby byly zveřejněny dokumenty týkající se krize, a podporovali proválečné názory západních osadníků. Jefferson s Madisonem se proto rozhodli pro uklidnění veřejnosti k ostentativnějšímu činu, než byly dosavadní diplomatické dopisy adresované španělskému králi. Do Paříže se měl vydat mimořádný vyslanec James Monroe, jenž měl doplnit Livingstona v jednáních s

---

²⁶ CORRICK, s. 50–51.

²⁷ HERRING, George, *From Colony to Superpower. U.S. Foreign Relations Since 1776*, New York 2008, s. 104.

²⁸ GAINES, Ann G., *The Louisiana Purchase in American History*, New Jersey 2000, s. 13–15.

²⁹ HOSMER, James K., *The History of the Louisiana Purchase*, New York 1902, s. 62–65.

francouzskými diplomaty a urychlit podepsání smlouvy o odkupu přístavu.³⁰

---

³⁰ FLEMING, s. 65–68.

4. Livingstonova práce v Paříži

Livingston začal brzy po příjezdu do Paříže pracovat na úkolu, kterým ho prezident pověřil. Státníkem, jemuž adresoval svůj první dopis s výzvou k jednání o koupi přístavního města, byl Charles Maurice Talleyrand-Périgord, ministr zahraničních věcí v tehdejší Napoleonově Francii. Talleyrand měl za sebou bohatou politickou kariéru. Na jejím počátku byl členem generálních stavů, sloužil na dvoře Ludvíka XVI., účastnil se francouzské revoluce a než se stal Napoleonovým ministrem, byl i ministrem zahraničních věcí za vlády Direktorata.³¹ Livingston v dopise tomuto muži mimo jiné argumentoval, že „*prodej ostrova, na kterém leží New Orleans, by řekou Mississippi vytvořil silnou přirozenou hranici mezi oběma národy a zároveň by pomohl Francii s jejími finančními povinnostmi*“.³² Od Talleyranda však žádná odpověď nepřišla.

Nicméně neúspěch při pokusu o znovuzískání kontroly nad ostrovem Santo Domingo ovlivnil názory francouzských politiků, kteří začali pochybovat, zda mají investice vkládané do obsazení Louisiany oprávněný smysl. To dokládá i dopis odeslaný 26. března 1802 Livingstonem z Paříže: „*Převládá zde názor, že Louisiana je pouze příležitost k plýtvání muži a penězi, která nepřinese žádný prospěch národu. Napoleon se ale dál drží svého plánu.*“³³ Naději Spojených států na úspěšné vyřešení celé záležitosti zvyšovalo také zmíněné opakující se odkládání předání Louisiany do rukou Francouzů. Ti se snažili získat od Španělska s Louisianou i Floridu, přičemž využívali nejasné specifikace rozsahu předávaného území v San Ildefonské smlouvě. Pokud by se tak stalo, omezila by Francie vliv Američanů v Mexickém zálivu na minimum.

³¹ LEWIS, Virgil A., *The Story of the Louisiana Purchase*, St. Louis 1903, s. 136.

³² Tamtéž, s. 143.

³³ HOWARD, James Q., *History of the Louisiana Purchase*, Chicago 1902, s. 101.

Naopak Španělé se Floridy nechtěli vzdát kvůli ochraně svých zbývajících kolonií v Jižní Americe a Mexiku.³⁴ Těchto průtahů se pokusil využít Madison, jak je zjevné z dopisu Thomasi Pinckneymu působícímu tou dobou v Madridu: „*Pokud jednání selžou a Španělsko udrží New Orleans a Floridu, oznamuji Vám, že prezidentovou vůlí je, abyste vynaložil veškeré úsilí k vytvoření dohody, díky které by východní břehy Mississippi a New Orleans byly předány Spojeným státům a Mississippi by tak vytvořila hranici, jež by byla využívána společně námi i Španělskem.*“³⁵ Z těchto Madisonových slov lze usuzovat, že ačkoli o rok později získali Američané celé území Louisiany, nebyla její rozlehlá západní část původním předmětem Jeffersonova zájmu. Prezident se soustředil pouze na New Orleans a Floridu.³⁶

Zároveň se však vlivem postupujících událostí z přístavu začala stávat paralela k Dardanelským úžinám či Gibraltar. Zdálo se, že kdo udrží nadvládu nad New Orleans, získá nejen jeho strategickou pozici, rozhodující právo na využívání řeky Mississippi, a tím také výrazné finanční příjmy, ale současně prestiž na mezinárodní scéně. Otázkou bylo, zda Napoleon naváže na své úspěchy v Evropě i za oceánem nebo zda Spojené státy oslaví první velké diplomatické vítězství od vyhlášení nezávislosti.³⁷

Pinckney s návrhem předání území Spojeným státům namísto Francii neuspěl, ale k částečné spokojenosti USA po skončení španělsko-francouzských jednání v červnu 1802 oficiálně informoval španělský vyslanec v Paříži Livingstona, že Louisiana sice byla postoupena Francii,

---

³⁴ LEWIS, s. 148.

³⁵ HOWARD, s. 102.

³⁶ ALEXANDER, s. 104–105.

³⁷ CERAMI, s. 59.

ale oblast Floridy v obchodu není zahrnuta.³⁸

Livingston se pak nadále snažil přesvědčit Talleyranda o výhodách prodeje části nyní již oficiálně francouzské kolonie. Jeho argumentem bylo vytvoření nezávislého obranného pásma pro francouzskou Louisianu v podobě New Orleans. Oba muži si byli vědomi, že britsko-francouzský mír z Amiens není příliš pevný a pokud by znovu vypukla válka, Američané by mohli zastavit případnou invazi do Louisiany již na pobřeží Mexického zálivu. Těmito myšlenkami podpořil Livingston svoji nabídku 2 000 000 dolarů za samotné přístavní město. Nicméně Talleyrandova odpověď byla znovu negativní.³⁹ Livingston se tímto snažil držet původních Madisonových pokynů, které obdržel v roce 1801 na začátku své mise v Paříži: „*Mohl byste zmínit časté opakování válek mezi Francií a Velkou Británií a nebezpečí, kterému by byli vystaveni západní osadníci Spojených států při válečných operacích mezi Kanadou a Louisianou [...] tyto okolnosti by mohly vést k jejich bližšímu spojení s nepřítelem Francie.*“⁴⁰ Při jednáních s Talleyrandem dále kladl důraz na nevyhnutelné spojení Británie a Spojených států v případě naplnění francouzských ambicí v oblasti Mexického zálivu. Talleyrandova opakující se odpověď, že informuje prvního konzula a sdělí Livingstonovi jeho stanovisko, však neměla pro newyorského diplomata žádný význam. Nutila jej pouze odesílat do Washingtonu další neuspokojivé zprávy o stagnaci jednání.⁴¹ Talleyrand úspěšně získával čas pro Napoleonovu plánovanou okupaci Louisiany. I po zveřejnění Jeffersonova prohlášení o „jednom místě na zemi“ zřejmě správně odhadl, že americký prezident se bude snažit

³⁸ LEWIS, s. 149.

³⁹ TALLANT, s. 63.

⁴⁰ Madison Livingstonovi, Washington, 28. 9. 1801, *State Papers and Correspondence Bearing Upon the Purchase of the Territory of Louisiana*, Washington 1903, s. 7.

⁴¹ TALLANT, s. 62–64.

otevřené válce s Francií vyhnout.

Kromě neústupného Talleyranda začal Livingston jednat i s francouzským státním pokladníkem Françoisem Barbé-Marboisem. Oba se znali z Marboisova dřívějšího pobytu ve Philadelphii a Marbois i z tohoto důvodu více rozuměl požadavkům Američanů. Pro Livingstona byl tak pravděpodobně přijatelnějším partnerem pro diskusi než vypočítavý Talleyrand.⁴² Ani naléhání na státního pokladníka ale nepomohlo Livingstonovi v přesvědčení Napoleona, který ve věci zahraniční politiky Francie spoléhal na svůj úsudek, jak popisuje Livingston v dopise Madisonovi: „*Včera jsem ministroví předložil několik návrhů týkajících se Louisiany. Upřímně mi odpověděl, že jakákoli nabídka je předčasná a francouzská vláda je rozhodnuta nejdříve obsadit Louisianu. [...] Na světě není jiná vláda, u které by bylo vyjednávání bezcennější. Neexistují zde lidé, legislativa, státní zástupci. Jeden muž je vše. Jeho ministři jsou pouze úředníci a přehlídkoví důstojníci. Nikdo nesouhlasí s výpravou do Louisiany, ale žádný z nich mu to neřekne. Přesto jsem přesvědčen, že vše skončí předáním země a jejím opuštěním [Francouzi].*“⁴³

Práci v Paříži Livingstonovi příliš neusnadňoval ani malý zájem ze strany jeho představených ve Washingtonu. Ačkoli jednání nezaznamenala viditelný pokrok, diplomat odesílal pravidelně zprávy do Bílého domu, v nichž referoval o svých snahách a o postupném získávání si respektu ze strany francouzských diplomatů. Odpovědi od Madisona však přicházely sporadicky a ve velmi stručné formě. Livingston si byl vědom, že Jefferson s Madisonem příliš nevěří jeho schopnostem, ale přesto nadále doufal, že se stane klíčovou osobností při řešení louisianské krize. Ke skeptickému

⁴² CERAMI, s. 74.

⁴³ Livingston Madisonovi, Paříž, 1. 9. 1802, *State Papers and Correspondence*, s. 51.

pohledu na Livingstona se přidal i Rufus King. Vyjádřil názor, že k vyřešení celé záležitosti by stačilo, aby měly Spojené státy v Paříži kompetentního zástupce. Důvody přehlížení Livingstonovy práce byly s největší pravděpodobností vnitropolitické. Madison i Jefferson byli politiky ze státu Virginie a v Livingstonovi proto viděli konkurenta, jelikož představoval zástupce New Yorku. Stejně tak nebyly tajemstvím Livingstonovy viceprezidentské ambice, které by případný úspěch v Paříži mohl pomoci naplnit, což nebylo pro Madisona s Jeffersonem žádoucí.⁴⁴ Nicméně tento chladný přístup z Washingtonu, kdy Madison neodpovídal ani na základní Livingstonovy otázky, výrazně ztěžoval situaci amerického diplomata, jak dokládá dopis z června 1802: „*Pokud by [Francouzi] souhlasili a postoupili nám západní Floridu a New Orleans, ač za vysokou cenu, neměli bychom váhat. Je mi líto, že jste mi nesdělil, jaká je přesně nejvyšší nabídka, kterou mohu přednést.*”⁴⁵ Také tyto intriky zřejmě podpořily výše zmíněné rozhodnutí Jeffersona s Madisonem vyslat do Paříže Jamese Monroea, dalšího zástupce virginské politiky, které bylo oznámeno 11. ledna 1803 a následující den schváleno vládou.⁴⁶

---

⁴⁴ CERAMI, s. 73–83.

⁴⁵ Livingston Madisonovi, Paříž, 30. 7. 1802, *State Papers and Correspondence*, s. 35.

⁴⁶ FLEMING, s. 68.

5. Další americko-francouzská vyjednávání

James Monroe zastupoval v letech 1783–1786 Virginii v Kongresu a později i v americkém senátu. Mezi roky 1799–1802 zastával také funkci guvernéra Virginie. Během války za nezávislost sloužil jako poručík v třetím virginském pluku, se kterým se účastnil například bitev u Trentonu nebo Germantownu. Během své vojenské kariéry dosáhl hodnosti podplukovníka.⁴⁷ Vlastnil rozsáhlé části půdy v Kentucky, čímž získal podporu části federalistů pro své zvolení do funkce vyslance v Paříži, kde svoji vlast zastupoval již v letech 1794–1796 z pověření George Washingtona.⁴⁸ Jeho úkolem tehdy bylo získat právo pro volný pohyb amerických lodí na Mississippi a zároveň zaručit bezpečnost obchodních lodí mířících z USA do Evropy. Monroe při jednáních nebyl úspěšný a navíc kvůli jeho příliš profrancouzských projevech v národním konventu ohrozil diplomatické vztahy mezi Spojenými státy a Velkou Británií. V důsledku těchto selhání byl v roce 1796 ze své funkce odvolán. Navzdory těmto zkušenostem mu ale po sedmi letech, na rozdíl od Livingstona, Jefferson otevřeně projevoval plnou podporu při jeho nastávající misi a bylo zřejmé, že pro americkou vládu bude nyní Monroe hlavní postavou při pařížských jednáních.⁴⁹

Ani relativně těsné schválení vyslání Monroea do Paříže poměrem hlasů 15:12 však neuklidnilo obyvatele západních států unie. Měsíc poté, co vláda oznámila, že do Francie má odcestovat další diplomat, senátor John Ross začal opět naléhat na Jeffersona, aby namísto protahujících se jednání obsadil New Orleans vojensky a zajistil tak americká práva pro

---

⁴⁷ LEWIS, Edvard S., *Ancestry of James Monroe*. In: *The William and Mary Quarterly* 3, 1923, 3, s. 176.

⁴⁸ FLEMING, s. 68–70.

⁴⁹ CERAMI, s. 147–152.

volnou navigaci po Mississippi. Tento názor podpořili další senátoři z řad federalistů White a Morris. Odvolávali se na údajné 2 000 000 dolarů, které měly být uvolněny pro úplatky francouzských ministrů při Monroeově diplomatické misi. Nicméně i přes nátlak federalistů Jefferson nehodlal vyvolat ozbrojený konflikt.⁵⁰

Mezitím, co ve Washingtonu bylo schváleno vyslání zvláštního diplomata do Paříže, Livingston se stále pokoušel najít nové argumenty, které by přesvědčily Napoleona, aby přistoupil na americké návrhy. Informoval Talleyranda, že Británie si přeje získat kontrolu nad oblastí Velkých jezer a připojit ji k jejím stávajícím koloniím v Kanadě. Lze se domnívat, že pokud by k tomu došlo, Francie by nedokázala ubránit Louisianu před britskými jednotkami ze severu a námořním útokem z Mexického zálivu současně. Livingston ministrově předložil návrh, aby Francie přenechala Spojeným státům půdu na sever od řeky Arkansas, západní Floridu a ostrovy, na kterých se nachází New Orleans. Francie by si ponechala veškeré území západně od Mississippi a na jih od řeky Arkansas, tedy nejobydlenější část Louisiany současně s pevností St. Leon na západním břehu řeky, a zároveň jižní Floridu. Tím by tato francouzská kolonie byla chráněna ze severu proti invazi Velké Británie a USA by získaly spojence proti případnému útoku Španělů z Mexika. Z návrhu je patrné, že stále nebylo jasné, zda se Napoleonovi nepodaří přesvědčit španělského krále Karla IV., aby Floridu dodatečně připojil k území garantovanému smlouvou ze San Ildefonsa. Talleyrand se začal přiklánět k odprodeji části kolonie vzhledem k stále pokračujícím překážkám, které zdržovaly vyplutí Victorovy okupační armády do Louisiany, a pomohl poprvé Livingstonovi tlumočit jeho návrh Napoleonovi. Celé schéma

---

⁵⁰ FLEMING, s. 78.

odkupu Livingston ještě podpořil připomenutím nároků amerických obchodníků vůči francouzské vládě. Ti požadovali kompenzace za škody na svých obchodních lodích, které francouzská flotila napáchala během revolučních válek. Prominutí těchto kompenzací by podle Livingstona mohlo být zahrnuto do ceny. Odpovědí mu byl návrh na vytvoření svobodného přístavu z New Orleans pro Francii, USA a Španělsko, pokud by Američané umožnili volný pohyb a užití přístavů pro tyto země na horním toku Mississippi. Ačkoli tento návrh Livingstona neuspokojil a odmítl jej, mohl se oprávněně domnívat, že Napoleon začal váhat v otázce francouzské okupace Louisiany.⁵¹

O to více bylo zřejmě pro Livingstona frustrující, když mu Madison oznámil, že do Paříže je poslán Monroe jako zvláštní diplomat, který má veškeré instrukce americké vlády týkající se odkupu New Orleans. Navíc byl přesvědčen, že Monroeův příjezd zpomalí celé jednání. Doteď naléhal na Talleyranda, že nebude trvat dlouho, než zástupci západních států unie přesvědčí prezidenta, aby zaútočil na přístav. Nyní, když byl vyslán zvláštní diplomat, bylo patrné, že prezident tento radikální krok nemá v plánu.⁵² Nicméně s danou situací se Livingston smířil a odpovídá: *„Oznamuji Vám [Madisonovi], že jsem obdržel Váš dopis z 18. ledna, ve kterém mě informujete o příjezdu pana Monroea. Udělám vše, co je v mých silách, abych mu vydláždil cestu a upřímně přeji jeho misi úspěšný výsledek.“*⁵³

---

⁵¹ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 159–166.

⁵² FLEMING, s. 100.

⁵³ Livingston Madisonovi, Paříž, 3. 3. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 114–115.

6. Napoleonovo rozhodnutí prodat Louisianu

Představa francouzské koloniální říše na západní polokouli se začala Napoleonovi pomalu rozpadat. Jeho jednotkám se stále nedařilo potlačit povstání na ostrově Santo Domingo a neměl tak pevnou základnu, ze které by Louisianu mohl obsadit. Generál Donatien de Rochambeau, jenž nahradil Leclerca, si žádal posily čítající 35 000 mužů a první konzul si byl vědom, že nemůže vázat takto velkou část armády za oceánem vzhledem k stále hrozícímu konfliktu s Brity. Pokud chtěl pokračovat ve svém dobývání Evropy, bylo zřejmé, že bude muset opustit koloniální ambice.⁵⁴

Tlak na Napoleona s největší pravděpodobností vedl k tomu, že 9. dubna 1803 zorganizoval schůzku v paláci St. Cloude, kde se setkal s Marboisem. Poté, co mu státní pokladník sdělil, že v Londýně je probírána možnost zaboru Louisiany britskou armádou, Napoleon mu přednesl své rozhodnutí: „*Pokud Vám [Američané] dají 100 000 000 franků a upustí od žádaných kompenzací, mohou si ponechat celé území.*“⁵⁵ Dále tento krok komentoval slovy: „*Aby se národy osvobodily z obchodní tyranie Anglie, je třeba námořní síly, která by se jí [Británii] jednoho dne vyrovnala. Tou silou jsou Spojené státy. Anglie touží uchvátit všechno světové bohatství a já budu prospěšný celému světu, když předejdu tomu, aby ovládala Ameriku stejně jako ovládá Asii.*“⁵⁶ Kromě očekávaného zisku z prodeje je z Napoleonova vyjádření zřejmý další důvod, proč území nabídl Spojeným státům, ačkoli tím porušil článek San Ildefonské smlouvy zavazující jej nepředat Louisianu třetí straně. Je pravděpodobné, že Napoleon

⁵⁴ TALLANT, s. 93–97.

⁵⁵ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 169.

⁵⁶ BARBÉ-MARBOIS, François, *The History of Louisiana. Particularly of the Cession of that Colony to the United States of America. With an Introductory Essay on the Constitution and Government of the United States*, Philadelphia 1830, s. 260.

nepředpokládal výraznou reakci Španělska na porušení smlouvy a v danou chvíli pro něj bylo užitečnější vytvořit z USA silného spojence Francie v hrozícím britsko-francouzském konfliktu než dodržení původní dohody s Karlem IV.

Je otázkou, zda by Napoleon, v případě nabídky navrácení Louisiany do vlastnictví Španělska, nezískal více peněz, než později obdržel od Spojených států. Španělé si zřejmě byli vědomi, že pokud bude Louisiana připojena k USA, nebude pro ně jednoduché udržet Floridu. Tomu nasvědčoval i fakt, že již od zveřejnění San Ildefonské smlouvy v Kongresu se Thomas Pinckney pokoušel získat tento poloostrov od španělské koruny, aby v případě úspěchu Livingstona s Monroem v Paříži USA plně kontrolovaly Mexický záliv. Sám Napoleon později uvedl, že jedním z důvodů proč Louisianu Spojeným státům nabídl, bylo to, že následně očekával americko-španělskou válku o Floridu, jež by oba národy oslabila, a toho by eventuelně mohl Bonaparte v budoucnu využít.⁵⁷

Dne 10. dubna se Napoleon se státním pokladníkem sešli znovu, přičemž se k nim připojil také admirál Denis Decrès. Ten se snažil Napoleonovi jeho rozhodnutí rozmluvit, jelikož se domníval, že ztrátou kolonií Francie přijde o svůj status velmoci. Marbois naopak Napoleona v jeho záměrech podporoval. Sdílel názor, že chystaná válka s Velkou Británií si vyžádá mnoho výdajů a vzhledem k nepříznivé situaci na Santo Domingo nebylo v této době v silách Francie Louisianu udržet.⁵⁸

Při další schůzce s Marboisem 11. dubna 1803 prezentoval první konzul své konečné rozhodnutí: *„Není čas na uvažování a nerozhodnost. Vzdávám se Louisiany a nemyslím tím pouze New Orleans, ale celou*

---

⁵⁷ TALLANT, s. 111–114.

⁵⁸ CERAMI, s. 163.

*kolonii bez výjimky. Vím jakou má cenu to, čeho se vzdávám, a oznamuji to s největší lítostí, ale trvat na udržení Louisiany za každou cenu by bylo pošetilé. Pověřuji Vás [Marboise], abyste vyjednal tuto záležitost. Sejděte se s panem Livingstonem ještě dnes.*⁵⁹ Vzhledem k námitkám Marboise při prvním setkání v St. Cloude, že Američané nebudou ochotni akceptovat stanovenou cenu, snížil Napoleon požadovanou částku na 50 000 000 franků. To měla být spodní hranice pro Marboisova vyjednávání.⁶⁰ Dle přání prvního konzula oznámil Napoleonův zmocněnec tuto nabídku Livingstonovi. Ten byl překvapen návrhem odkoupit celé území, jelikož do té chvíle se všechna jednání týkala pouze New Orleans a východního břehu Mississippi. Nicméně během svého dvouletého působení v Paříži se naučil nedůvěřovat příliš francouzské diplomacii a předpokládal, že i tento tah je pouze prostředkem k získání času, než vypluje flotila generála Victora.⁶¹

Z Livingstonova dopisu, ve kterém informoval o stavu událostí Madisona, však vyplývá, že první, kdo kontaktoval Newyorčana ohledně Napoleonovy nabídky, nebyl konzulem pověřený Marbois, nýbrž Talleyrand: *„Talleyrand se mě dnes zeptal, zda bychom si přáli vlastnit celou Louisianu. Odpověděl jsem mu, že naše zájmy se soustřeďují pouze na New Orleans a Floridu a Francie by nám měla ve svém zájmu poskytnout i okolí řeky Arkansas k vytvoření bariéry mezi ní a Kanadou. On řekl, že pokud nám dají New Orleans, zbytek nebude mít příliš velkou cenu, a proto by si přál vědět, co bychom dali za celou Louisianu. [...] Dodal, že tento rozhovor není oficiální a tento návrh je pouze jeho osobní myšlenka. Přesto mám důvod domnívat se, že toto rozhodnutí vzniklo na*

---

⁵⁹ ALEXANDER, s. 108.

⁶⁰ HOSMER, s. 135.

⁶¹ MARBOIS, s. 277.

*sobotní schůzce [v St. Cloude].*⁶² Jelikož Livingston neměl ze svého úřadu pravomoc vyjádřit se k této nabídce, odložil další jednání do doby, než ji bude moci konzultovat s Jamesem Monroem.⁶³ Mimořádný velvyslanec do Paříže dorazil následující den 12. dubna, měsíc po vyplutí ze Spojených států. Schůzky, na kterou tentýž večer pozval Marbois Livingstona do svého domu, se však Monroe nezúčastnil. Během setkání státní pokladník oficiálně přednesl Napoleonův návrh na prodej celé Louisiany a naléhal na Livingstona, aby sdělil cenu, kterou jsou Spojené státy ochotny investovat. Livingston celou schůzku popsal ve své zprávě Madisonovi: *„Nyní je mi celá záležitost jasná. Konzul je rozhodnutý k prodeji a z nedůvěry k Talleyrandovi pro jeho sklon k úplatkářství pověřil jednáním Marboise. Řekl jsem mu [Marboisovi], že Spojené státy nechtějí ohrozit své vztahy s Francií. Přeji si, aby se stáhla na západ od řeky Mississippi, a při získání New Orleans a Floridy budou naprosto spokojeny. Přestože jsme ochotni jednat o jeho nabídce, musí být cena redukována do přijatelných limitů, jak on sám správně odhadl. Poté na mne naléhal, abych mu sdělil konkrétní sumu. Odpověděl jsem, že naši nabídku sdělíme (pan Monroe a já) po zralé úvaze. [...] Reagoval, že pokud bychom nabídli 60 000 000 franků a dalších 20 000 000 franků ve formě odpuštěných kompenzací, pokusí se s tímto návrhem uspět.*⁶⁴ Livingston následně označil tuto nabídku za pošetilou, a to z důvodu, že obchod za takovýchto podmínek by mohl uškodit současné americké vládě, což by pro Napoleona nebylo příznivé. Dle vývoje mezinárodní situace v Evropě bylo pravděpodobné, že další volby v USA budou uprostřed války a vládní moc by mohli převzít

⁶² Livingston Madisonovi, Paříž, 11. 4. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 157–158.

⁶³ Tamtéž, s. 158–159.

⁶⁴ Livingston Madisonovi, Paříž, 13. 4. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 159–162.

zákonodárci, kteří příliš nepodporují spojení s Francií. Navíc stále hrozilo zabránění Louisiany Brity nebo rozhodnutí Jeffersona vyslyšet opozici a pokusit se získat New Orleans silou. Všechny tyto Livingstony argumenty měly vytvořit tlak na Napoleona s Marboisem a donutit je, aby snížili požadovanou cenu. Zároveň však bylo třeba jednat rychle vzhledem k Bonapartově impulsivnímu rozhodování a jeho plánovanému odjezdu do Bruselu.⁶⁵

Z dalšího obsahu dopisu Madisonovi je zřejmé, že Livingston chtěl zdůraznit nezávislost jeho úspěchu na Monroeovi a přesvědčit tak amerického ministra zahraničí o svých kvalitách navzdory nedůvěře Washingtonu, jelikož píše: „*Mluvíím nyní bez názoru pana Monroea, protože jsem kancelář pokladníka opustil kolem půlnoci a nyní jsou tři hodiny ráno, ale je velmi důležité, abyste se dozvěděl, že se otevřela jednání, dokonce dříve než byl představen pan Monroe. Nyní můžete uklidnit rozruch, který způsobily zprávy o válce [návrh vojenského obsazení New Orleans]. Pokusíme se ze všech sil snížit cenu, ale dle mého názoru bychom měli koupit provést.*“⁶⁶ Ačkoli oba muži byli zplnomocněnými vyslanci USA, Livingston se očividně nemohl smířit s označením Monroea „mimořádným“ vyslancem v Paříži a tento pocit méněcennosti je cítit i v jeho další korespondenci s Madisonem: „*Jsou zde dvě okolnosti, se kterými nejsem spokojen. [...] Za první, že nemám stejný status jako pan Monroe. Je důležité, abych byl naší vládou respektován stejně jako kdokoli jiný [...] Za druhé mé pověření se vztahuje pouze na záležitosti týkající se východního břehu Mississippi.*“⁶⁷

⁶⁵ Livingston Madisonovi, Paříž, 13. 4. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 162–163.

⁶⁶ Tamtéž, s. 163.

⁶⁷ Livingston Madisonovi, Paříž, 17. 4. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 172.

S nabídkou prodeje celé Louisiany se situace amerických zástupců ve Francii stala složitou. Přestože oficiálně Kongres uvolnil Monroeovi pro obchod 2 000 000 dolarů, Jefferson při soukromé konverzaci s Monroeem stanovil hraniční sumu na devět milionů dolarů, tj. 50 000 000 franků. Všechny instrukce se ale týkaly pouze odkupu New Orleans a Floridy, v případě, že by se naskytla možnost zahrnout ji do obchodu.⁶⁸ Z Marboisových zpráv však bylo zřejmé, že Napoleon prodá jen celou kolonii, nebo nic. Navíc státní pokladník upozorňoval, že první konzul může své rozhodnutí prodat Louisianu změnit stejně rychle, jako jej překvapivě oznámil. A vzhledem k Napoleonově prudké povaze se lze domnívat, že to nebyla pouze Marboisova taktika, jak donutit Američany k přistoupení na francouzské podmínky obchodu. Livingston s Monroeem tak neměli příliš prostoru pro konzultování situace se svými představenými ve Washingtonu.⁶⁹

James Monroe byl 14. dubna představen Talleyrandovi jako zvláštní vyslanec a následující den se připojil k Livingstonovi, aby pokračovali v jednáních s Marboisem. Na základě vzájemné porady nabídli američtí zástupci částku 40 000 000 franků, která Napoleona neuspokojila. Marbois se také svěřil svým obchodním partnerům s obavou, že by jednání o Louisianě za něj mohl převzít Talleyrand. Američané zvedli nabídku o deset milionů franků a poté na několik dnů přerušili jednání, což odůvodnili Monroeovými zdravotními problémy.⁷⁰ Tento tah se ukázal být účinným, jelikož Napoleonovým cílem bylo uzavřít obchod co nejrychleji, a to ze dvou důvodů. Prvním byl strach z úniku informací na španělský dvůr a případných komplikací, které by tak mohly vzniknout. Druhým

⁶⁸ CERAMI, s. 191.

⁶⁹ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 177.

⁷⁰ FLEMING, s. 118–123.

důvodem byla formující se opozice nesouhlasící s jeho záměrem. V jejím čele stáli Napoleonovi bratři Josef a Lucien.⁷¹ Významný pokrok zaznamenala jednání 24. dubna, kdy se setkali všichni tři diplomaté v Monroeově bytě a Marbois zde představil dvě možné podoby obchodu. Oficiální verzi, kdy by Francie žádala za Louisianu původních 100 000 000 franků. Ta byla podle pokladníka očekávání americkou stranou odmítnuta. Druhý projekt byl vytvořen Marboisem osobně a zahrnoval dočasná práva Francie a Španělska na bezcelní využívání New Orleans a zároveň odpuštění již dříve diskutovaných francouzských pohledávek vůči americkým obchodníkům. Stanovení ceny bylo na Livingstonovi s Monroem. Ti požádali o čas na rozmyšlenou a 29. dubna předložili Marboisovi nabídku 50 000 000 franků, k níž bylo připočítáno 20 000 000 franků, které uhradí americká vláda svým občanům namísto Francie. Částka byla na nátlak Marboise nakonec ještě zvýšena a ustálila se na 60 000 000 franků a dvacetimilionové kompenzaci francouzského dluhu.⁷² Z amerického pohledu se jednalo o přibližně 15 000 000 dolarů.⁷³ Jediným stávajícím problémem zůstávala přesná specifikace hranic předávaného území. Původní Livingstonův záměr využít definici ze San Ildefonské smlouvy nebylo možné uskutečnit, protože ani zde nebyly hranice přesně vymezeny. Talleyrand, kterého Livingston později požádal aby se pokusil vymezení teritoria vyčíst z instrukcí pro výpravu generála Victora, odpověděl pouze: „*Já nevím [...] Nemohu Vám pomoci. Udělali jste vzácný obchod a předpokládám, že z něj vytěžíte co nejvíce.*“⁷⁴ Američtí vyslanci se rozhodli, že tyto nejasnosti vyřeší až po podepsání smlouvy a spokojili

---

⁷¹ TALLANT, s. 120–125.

⁷² FLEMING, s. 124–125.

⁷³ CERAMI, s. 204.

⁷⁴ TALLANT, s. 130.

se s definicí: „*Kolonie či provincie Louisiana je předána Francií Spojeným státům stejným způsobem, jako byla Francií nabyta na základě třetího článku smlouvy uzavřené s Jeho katolickým Veličenstvem v San Ildefonsu 1. října 1800.*“⁷⁵

Za těchto podmínek byla smlouva předložena Napoleonovi, jenž po společném jednání s Livingstonem a Monroem 1. května v pařížském Louvru s dohodou souhlasil. Francouzská verze smlouvy byla podepsána 2. května 1803; častěji se jako den podpisu smlouvy uvádí 30. duben 1803, ale k tomuto dni byla smlouva pouze antedatována. Anglická verze měla být vyhotovena do tří dnů. Ve smlouvě ještě nebyly zahrnuty americké nároky na odškodnění, které měly být prodiskutovány v nejbližších dnech.⁷⁶

Po podepsání smlouvy Livingston prohlásil: „*Toto je nejušlechtlejší práce našich životů. [...] Tímto dnem Spojené státy získávají místo mezi velmocemi.*“⁷⁷ Lze říci, že Livingston byl hlavním strůjcem americko-francouzské dohody. Pravděpodobně by po Napoleonově rozhodnutí prodat Louisianu dokázal obchod uzavřít i bez následné spolupráce s Monroem. Přesto byl úspěch z podpisu smlouvy později přisuzován spíše Monroeovi, který dokázal využít podpory Washingtonu.⁷⁸

---

⁷⁵ MARBOIS, s. 283.

⁷⁶ Zápis z deníku Jamese Monroea, *State Papers and Correspondence*, s. 170–171.

⁷⁷ ISRAEL, Fred L., MCINERNEY, Thomas J., *Presidential Documents. The Speeches, Proclamations, and Politics That Have Shaped the Nation from Washington to Clinton*, New York 2013, s. 25.

⁷⁸ TALLANT, s. 128.

7. Závěrečná ustanovení a ratifikace smlouvy

Smlouva měla ve své finální podobě deset článků, z nichž zásadní byly první čtyři. Články I. a II. stanovovaly, že první konzul ve jménu Francouzské republiky jako důkaz silného přátelství předává Spojeným státům území Louisiany stejným způsobem, jakým jej Francie nabyła na základě San Ildefonské smlouvy. Zároveň s půdou získaly USA i veškeré správní a vojenské budovy, které se zde nacházely. Třetí článek se týkal místního obyvatelstva, které podle něj mělo být co nejdříve přijato mezi občany unie na základě federální ústavy. Podle čtvrtého článku měl být do Louisiany vyslán francouzský delegát, který převezme vlastnictví kolonie od tamního představitele španělské koruny, pokud tak ještě nebylo učiněno, a obratem jej předá zástupcům Spojených států. V dalších ustanoveních bylo mimo jiné zaneseno právo francouzských a španělských obchodních lodí na bezplatné využívání všech přístavů v Louisianě. K této smlouvě byly připojeny ještě dvě konvence zabývající se podmínkami splácení stanovené částky za Louisianu a kompenzacemi americkým obchodníkům.⁷⁹

Napoleonem byla smlouva ratifikována 10. května 1803 a o tři dny později byla odeslána do Washingtonu. O tom informuje dopis amerických vyslanců adresovaný Madisonovi, ve kterém zároveň obhajují překvapivý výsledek svých jednání: *„Máme to potěšení předat Vám prostřednictvím pana Dirieux dohodu o koupi a předání Louisiany, ke které jsme s Francouzskou republikou dospěli. Zástupce francouzské strany pan Marbois, státní pokladník, již získal povolení k obchodu od místní vlády prostřednictvím ratifikace prvním konzulem, kterou Vám také s potěšením předáváme. [...] Jsme si dobře vědomi, že tak velký obchod nebyl součástí*

⁷⁹ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 178–184.

*Vašich nařízení. Jsme však přesvědčeni, že okolnosti a rozhodnutí, které nás k němu vedly nás ospravedlní před naší vládou a zemí. [...] Před začátkem jednání nám bylo sděleno, že první konzul se rozhodl nabídnout Spojeným státům ke koupi celou Louisianu a nikoliv pouze její část. Ověřili jsme si, že je tato informace pravdivá, a museli se rozhodnout, zda jednat o celém území nebo se vzdát naděje na získání jakékoli jeho části. V tomto ohledu jsme dlouho neváhali a rozhodli se vyjednávat o celé kolonii.*⁸⁰

Dříve než Monroe s Livingstonem odeslali tuto zprávu, informovali o uzavřeném obchodu Rufuse Kinga v Londýně, aby předešli případné invazi britských jednotek do Louisiany. King měl současně ubezpečit místní vládu, že bude nadále zaručen volný pohyb britských lodí po Mississippi. Z tohoto důvodu britský král Jiří III. věděl o předání Louisiany téměř o měsíc dřív než prezident Jefferson.⁸¹ Přestože Británie na základě těchto informací upustila od plánované okupace Louisiany, byla jí Napoleonem 18. května 1803 vyhlášena dlouho očekávaná válka, jež trvala až do roku 1815, kdy bylo rozhodnuto o Napoleonově internaci na ostrově Svatá Helena.⁸²

Posledním nutným krokem pro zkompletování celého obchodu byla ratifikace smlouvy americkou vládou. Do Washingtonu přinesl zprávu o výsledku pařížských jednání 3. července 1803 Rufus King, který se vrátil do USA po ukončení svého působení v Londýně a předal Madisonovi dopis od Livingstona s Monroem, jenž mu adresovali bezprostředně po uzavření smlouvy. Následující den byla zpráva o odkupu Louisiany zveřejněna a prezident Jefferson byl tiskem chválen, že dokázal ubránit

⁸⁰ Livingston a Monroe Madisonovi, Paříž, 13. 5. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 191.

⁸¹ CERAMI, s. 207–208.

⁸² TALLANT, s. 128.

práva Američanů diplomatickou cestou.⁸³ První kopie smlouvy byla americkému prezidentovi doručena 14. července. O dva dny později oznámil Jefferson mimořádné zasedání Kongresu, na němž se mělo o smlouvě diskutovat. Termín byl stanoven na 17. října.⁸⁴ Madison naléhal na Jeffersona, aby s ratifikací neotálel a zahájil jednání v Kongresu co nejrychleji. Livingstonovy zprávy z Francie totiž nasvědčovaly tomu, že Napoleon začíná o smlouvě pochybovat a mohl by se pokusit dohodu ještě anulovat.⁸⁵ V Livingstonově dopisu do Washingtonu stálo: „*Doufám, že nic nebude bránit okamžité ratifikaci smlouvy [...] Je jisté, že Francie je s dohodou nespokojená stejně jako Španělsko a smlouva může být rozvázána pod sebemenší záminkou.*“⁸⁶

Je pravdou, že Španělsko protestovalo proti obchodu a označovalo jej za protiprávní. Odvolávalo se na již zmiňovaný článek San Ildefonské smlouvy, ve kterém se Napoleon zavázal nepředat Louisianu třetí straně. Dále namítalo, že Francie nenaplnila své závazky dané smlouvou, jelikož slíbila, že Ludvík bude uznán jako král Etrurie všemi evropskými mocnostmi, ale učinit tak odmítly vlády v Londýně a Petrohradě. Madison se v reakci na tyto stížnosti odvolal na dopis španělského předsedy vlády Pedra Cevallose z května 1803. V něm Cevallos odmítá jednat s Thomasem Pinckneyem o prodeji Floridy či jiné části Louisiany a radí americkému vyslanci, aby USA jednání vedly s Francií, jelikož ta je vlastníkem tohoto teritoria. Španělský diplomat ve Spojených státech Casa Yrujo ještě 12. října 1803 odeslal Madisonovi dopis, ve kterém napsal: „*Francie nemá právo prodat Louisianu stejně jako Spojené státy nemají*

⁸³ FLEMING, s. 133–135.

⁸⁴ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 187.

⁸⁵ CERAMI, s. 211–212.

⁸⁶ Livingston Madisonovi, Paříž, 25. 6. 1803, *State Papers and Correspondence*, s. 220.

*právo ji koupit.*⁸⁷ To však byla poslední reakce ze strany Španělska k odkupu. Španělský král oficiálně uznal předání Louisiany Spojeným státům v květnu následujícího roku.⁸⁸

Očekávalo se, že hlasování týkající se smlouvy o odkupu Louisiany bude těsné, jelikož federalisté neúnavně celou dohodu kritizovali a snažili se přesvědčit další členy Kongresu o nutnosti ji anulovat. Argumentovali, že za částku 15 000 000 dolarů kupují Spojené státy nehostinný a bezcenný kus divočiny a celý obchod označovali pouze za extravaganci prezidenta Jeffersona. V senátu byla záležitost projednávána třikrát, a to 17., 18. a 20. října. Prognózy těsného výsledku hlasování se nepotvrdily a smlouva byla 20. října 1803 oficiálně ratifikována poměrem hlasů 24:7. Jefferson přesvědčil senátory, že přijetím smlouvy budou jednou provždy uhájena navigační práva amerických lodí na Mississippi. Zároveň zdůraznil, že pokud by Louisiana zůstala v Napoleonově vlastnictví, hrozilo rozšíření anglicko-francouzského konfliktu i na americký kontinent.⁸⁹

Již na začátku října 1803 upozornil Jefferson tehdejšího ministra války Henryho Dearborna, aby byla americká armáda připravena k vojenskému záboru New Orleans pro případ, že by při předání nastaly komplikace z francouzské či španělské strany. Tato opatření však nebyla nutná. Když 20. prosince 1803 do New Orleans vstoupili generál James Wilkinson a nový guvernér získaného teritoria William C. C. Claiborne, nesetkali se zde s žádným odporem. Francouzský guvernér Laussat předal kontrolu nad kolonií svým americkým nástupcům a následně nad New Orleans zavlála americká vlajka. Tím se území Louisiany definitivně stalo

---

⁸⁷ LEWIS, *The Story of the Louisiana Purchase*, s. 190.

⁸⁸ Tamtéž, s. 188–190.

⁸⁹ CERAMI, s. 212–214.

součástí Spojených států amerických.⁹⁰

---

⁹⁰ FLEMING, s. 145–154.

8. Závěr

Ačkoli byly Spojené státy nuceny zadlužit se u britských a nizozemských bank, aby zaplatily Francii požadovanou částku za odkoupené území, a narušily tak svoji ekonomiku, je koupě Louisiany označována jako jedno z největších diplomatických vítězství Thomase Jeffersona. Je tomu tak především proto, že dokázal uhájít práva a nároky občanů své země mírovou cestou v souladu s všeobecným smýšlením americké společnosti. Lze říci, že tento obchod byl, po vyhlášení nezávislosti USA v roce 1776, nejvýznamnějším krokem při utváření Spojených států, jak je známe dnes. Ziskem Louisiany téměř zdvojnásobily svoji rozlohu a zařadily se do společnosti světových velmocí, což bylo pro americkou politiku nesmírně důležité i vzhledem k brzkým válečným událostem v Evropě, jelikož Američané tímto zamezili případnému rozšíření konfliktu na americký kontinent. Bezesporu mělo úspěšné vyřešení louisianské krize taktéž vliv na Jeffersonovo znovuzvolení do prezidentského úřadu v roce 1804. Na území Louisiany bylo v následujících letech vysláno několik objevných expedic, které napomohly pozdějšímu masivnímu osidlování této krajiny. Za nejznámější z nich se dá označit výprava pod vedením Meriwethera Lewise a Williama Clarka.

Pravděpodobně i pro Napoleona byl prodej kolonie nejlepším řešením. V době jeho rozhodnutí vzdát se koloniální říše v Americe se zdála válka s Velkou Británií téměř nevyhnutelnou a vzhledem k stavu francouzského námořnictva by bylo složité spravovat Louisianu či ji ubránit proti případnému útoku Britů. Taktéž Livingstonem mnohokrát zmíněná hrozba spojenectví mezi Británií a Spojenými státy se mohla oprávněně Napoleonovi zdát reálná a v případě jejího naplnění by se situace prvního konzula stala více než složitou. Vzájemná podpora těchto

národů by znamenala značné komplikace pro prvního konzula ať již při konfliktech v Evropě nebo případně na americkém kontinentě. Lze se však jen domnívat, zda by mohl od Američanů získat za Louisianu více peněz, pokud by netrval na uzavření obchodu v co nejkratším čase a nechal jednání dál pokračovat, jak radil Talleyrand. Úmyslem francouzského ministra zahraničí však zřejmě bylo zbrzdit obchod, aby následně převzal od Marboise pověření k vyjednávání a sám se na prodeji kolonie obohatil podobně jako při aféře XYZ, kdy si vyžádal značné množství úplatků během diplomatických jednání s americkými vyslanci.

Ačkoli je James Monroe často označován jako stěžejní postava americké diplomacie při pařížských jednáních týkajících se Louisiany, je třeba říci, že klíčovou osobou byl spíše Robert Livingston. Za dobu svého více než ročního působení ve francouzské metropoli dokázal být rovnocenným partnerem francouzským politikům v čele s Talleyrandem, kterého lze označit za jednoho z nejjobratnějších státníků své doby. V těchto podmínkách dokázal Livingston prosadit zájmy Spojených států, přičemž musel využít především svých vlastních schopností, jelikož, navzdory své loajalitě, neměl přílišnou podporu ze strany Washingtonu. Přesto dokázal splnit svůj úkol a lze pochopit frustraci z nahrazení jeho osoby Monroem těsně před dokončením obchodu. Lze říci, že Livingston byl obětí svých vlastních ambicí, které nebyly pro tehdejší americkou vládu žádoucí.

9. Seznam použitých pramenů a literatury

Vydané prameny:

- *State Papers and Correspondence Bearing Upon the Purchase of the Territory of Louisiana*, Washington 1903.

Literatura:

- ADAMS, Mary P., *Jefferson's Reaction to the Treaty of San Ildefonso*. In: *The Journal of Southern History* 21, 1955, 2, s. 173–188.
- ALEXANDER, De Alva S., *Robert R. Livingston. The Author of the Louisiana Purchase*. In: *Proceedings of the New York State Historical Association* 6, 1906, s. 100–114.
- ARANA, Luis R., *The Exploration of Florida and Sources on the Founding of St. Augustine*. In: *The Florida Historical Quarterly* 44, 1965, 1/2, s. 1–16.
- BAILEY, Hugh C., WEBER, Bernerd C., *A British Reaction to the Treaty of San Ildefonso*. In: *The William and Mary Quarterly* 17, 1960, 2, s. 242–246.
- BARBÉ-MARBOIS, François, *The History of Louisiana. Particularly of the Cession of that Colony to the United States of America. With an Introductory Essay on the Constitution and Government of the United States*, Philadelphia 1830.
- BOIS, Louis-Édouard, *La découverte du Mississipi*, Québec 1873.
- BOND, Frank, *The Louisiana Purchase*, Washington 1933.
- CERAMI, Charles A., *Jefferson's Great Gamble. The Remarkable Story of Jefferson, Napoleon and the Men Behind the Louisiana Purchase*, Naperville 2003.
- CORNELIUS, Jaenen J., *French Colonial Attitudes and the Exploration of Jolliet and Marquette*. In: *The Wisconsin Magazine of History* 56, 1973, 4, s. 300–310.

- CORRICK, James A., *The Louisiana Purchase*, San Diego 2001.
- FLEMING, Thomas, *The Louisiana Purchase*, New Jersey 2003.
- GAINES, Ann G., *The Louisiana Purchase in American History*, New Jersey 2000.
- GOODWYN, Frank, *Pánfilo de Narváez. A Character Study of the First Spanish Leader to Land an Expedition to Texas*. In: *The Hispanic American Historical Review* 29, 1949, 1, s. 150–156.
- HARMON, Daniel E., *La Salle and the Exploration of the Mississippi*, Philadelphia 2001.
- HEIRONIMUS, Norval Ch., *The Louisiana Purchase*, Richmond 1900.
- HERRING, George, *From Colony to Superpower. U.S. Foreign Relations Since 1776*, New York 2008.
- HOSMER, James K., *The History of the Louisiana Purchase*, New York 1902.
- HOWARD, James Q., *History of the Louisiana Purchase*, Chicago 1902.
- ISRAEL, Fred L., MCINERNEY, Thomas J., *Presidential Documents. The Speeches, Proclamations, and Politics That Have Shaped the Nation from Washington to Clinton*, New York 2013.
- LEWIS, Edvard S., *Ancestry of James Monroe*. In: *The William and Mary Quarterly* 3, 1923, 3, s. 173–179.
- LEWIS, Virgil A., *The Story of the Louisiana Purchase*, St. Louis 1903.
- PHINNEY, Arthur H., *Narvaez and de Soto. Their Landing Places and the Town of Espirito Santo*. In: *The Florida Historical Society Quarterly* 3, 1925, 3, s. 15–21.
- SMITH, Ronald D., *Napoleon and Louisiana. Failure of the Proposed Expedition to Occupy and Defend Louisiana. 1801–1803*. In: *Louisiana History. The Journal of the Louisiana Historical Association* 12, 1971, 1, s. 21–40.
- TALLANT, Robert, *The Louisiana Purchase*, New York 1952.

- VIGIL, Ralph, *A Reappraisal of the Expedition of Panfilo de Narvaez to Mexico in 1520*. In: *Revista de Historia de América* 1974, 77/78, s. 101–125.
- YOUNG, Raymond A., *Pinckney's Treaty. A New Perspective*. In: *The Hispanic American Historical Review* 43, 1963, 4, s. 526–535.

10. Resumé

The aim of this bachelor thesis is to analyse a process of diplomatic talks between the First French Republic and the United States of America, which led to purchase of the territory of French colony called Louisiana to the USA. Additionally, the thesis is focused on Robert R. Livingston Minister Plenipotentiary of the United States, and his leading role in the purchase.

Spanish King Charles IV by the Treaty of San Ildefonso signed on 1st October 1800 ceded Louisiana to the France. A part of the Louisiana was the Mississippi river and port of the New Orleans. Free use of the river and port, granted by Spain since 1795, was crucial for the USA. American President Thomas Jefferson was afraid that Napoleon would cancel American navigation rights for the Mississippi. Therefore he sent Mr. Livingston to Paris and authorized him to persuade Napoleon to cede the city of New Orleans and eastern banks of the Mississippi river to the USA. This would guarantee USA continuity of free use of the Mississippi river.

In Paris Livingston dealt with the French Foreign Minister Talleyrand and the Minister of Treasury Marbois for more than a year. As a result they signed the Louisiana Purchase Treaty on 30th April 1803. Based on that treaty Napoleon ceded whole territory of Louisiana to USA. For 15,000,000 dollars the United States bought 830,000 square miles of land and almost doubled their size. It was an important event in the USA history that helped the USA to become one of the world powers.

Foreign primary and secondary sources were used to create this bachelor thesis.

11. Přílohy

Příloha č. 1 - Vymezení Louisiany

zdroj: <https://rhapsodyinbooks.files.wordpress.com/2008/12/la-purchase-map.jpg> [navštíveno dne: 24. 4. 2015]

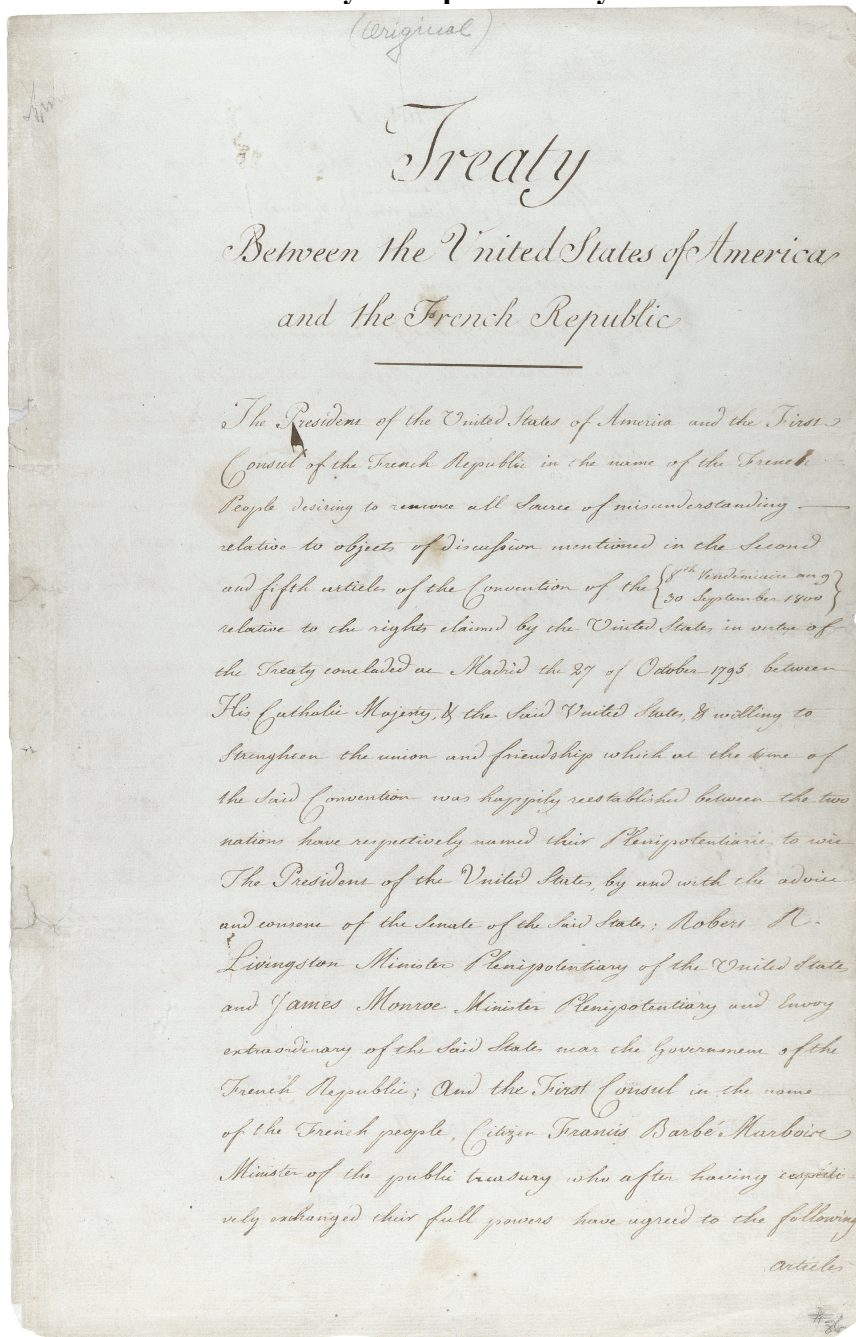
Příloha č. 2 - Trasa expedice Hernanda de Sota

zdroj: <http://www.ocala.com/article/20120705/MULTIMEDIA/120709864>
[navštíveno dne: 24. 4. 2015]

Příloha č. 3 – Část Smlouvy o koupi Louisiany

zdroj: <http://www.archives.gov/press/press-kits/american-originals-photos/louisiana-purchase-1.jpg> [navštíveno dne: 24. 4. 2015]